Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2025/441

10.3.2025

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEFÖRORDNING (EU) 2025/441

av den 6 mars 2025

om ekonomiskt krisstöd till de jordbrukssektorer som drabbats av allvarliga klimathändelser och naturkatastrofer i Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 ([1]), särskilt artikel 221.1, och

av följande skäl:

(1) I slutet av oktober och början av november 2024 drabbades Spanien av allvarliga väderhändelser av aldrig tidigare skådad omfattning. På varandra följande perioder av isolerat lågtryck orsakade ovanligt kraftiga regn och förödande översvämningar som i hög grad påverkade produktionen inom sektorerna för frukt och grönsaker, vin, oliver och djurhållning. Dessa exceptionellt allvarliga väderhändelser föregicks i vissa regioner av regnbrist sedan början av säsongen och extrem värme i juni, juli och augusti 2024, vilket ledde till torka och allvarligt påverkade produktionen av vissa grödor, i synnerhet nötter.

(2) Under sommaren 2024 drabbades Kroatien av allvarliga klimathändelser av aldrig tidigare skådad omfattning. I början av 2024 hade Kroatien varmare perioder, följt av lägre temperaturer jämfört med de långsiktiga medelvärdena, vilket påverkade grödornas fortsatta tillväxt. Detta följdes av extremt höga temperaturer och exceptionella värmeböljor i juli 2024, vilket i hög grad påverkade produktionen av vissa frukter och grönsaker, druvor för vinframställning samt vissa jordbruksgrödor, särskilt majs, solrosor, soja och sockerbetor.

(3) I december 2023, januari 2024 och februari 2024 drabbades Cypern av en betydande brist på regn och rekordhöga temperaturer, vilket ledde till torka. Situationen med låg nederbörd, torka och vattenbrist fortsatte under våren och sommaren 2024 och påverkade spannmåls- och olivsektorerna samt produktionen av vissa frukter och grönsaker, i synnerhet produktionen av mandlar och druvor för vinframställning.

(4) I juli och början av augusti 2024 drabbades delar av Lettland av allvarliga klimathändelser av aldrig tidigare skådad omfattning i form av extrem nederbörd. Dessa händelser föregicks av rekordlåga temperaturer, frost och köldperioder i december 2023 och januari 2024, följt av ovanligt höga temperaturer från mars 2024 och senare av frost i början av maj 2024. Dessa stora temperaturväxlingar påverkade produktionen av grödor, särskilt spannmål och raps, samt frukt och grönsaker, inklusive potatis.

(5) Under sommaren 2024 drabbades Ungern av ogynnsamma klimatförhållanden av aldrig tidigare skådad omfattning. Ovanligt höga temperaturer i kombination med ihållande regnbrist och torka påverkade i hög grad majsgrödor och i mindre utsträckning solrosor, soja och sockerbetor, frukt- och grönsakssektorn, inklusive potatis, samt vinsektorn.

(6) Även om det finns tecken på att liknande allvarliga klimathändelser och naturkatastrofer inträffar i hela unionen i ett övergripande sammanhang med tilltagande klimatrelaterade risker för jordbruket, så har dessa händelser i Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern varit extraordinära och påverkat stora områden och en betydande andel av produktionen.

([1]) EUT L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(7) De stora skador som dessa allvarliga klimathändelser och naturkatastrofer har orsakat jordbruksproducenterna och den därav följande inkomstförlusten för de drabbade jordbrukarna i Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern äventyrar jordbruksföretagens lönsamhet.

(8) En undantagsåtgärd bör därför antas för att bidra till hanteringen av de specifika problem som uppstått till följd av de allvarliga klimathändelserna och naturkatastroferna i Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern.

(9) De omfattande skador och ekonomiska förluster för jordbruksproducenterna som orsakats av allvarliga klimathändelser och naturkatastrofer utgör ett specifikt problem i den mening som avses i artikel 221 i förordning (EU) nr 1308/2013 och kan inte hanteras genom åtgärder som vidtas i enlighet med artiklarna 219 eller 220 i samma förordning. Situationen är inte direkt kopplad till en identifierad unik marknadsstörning eller en direkt risk för en sådan. Den är inte heller kopplad till åtgärder för att bekämpa spridning av djursjukdomar eller till minskat konsumentförtroende på grund av risker för folkhälsa, djurhälsa eller växtskydd.

(10) De belopp som ska göras tillgängliga för Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern bör fastställas med särskild hänsyn till dessa medlemsstaters respektive andel inom unionens jordbrukssektor, baserat på nettotaken för direktstöd i bilaga V till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 ([2]), samt konsekvenserna av de allvarliga klimathändelserna och naturkatastroferna i dessa medlemsstater.

(11) Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern bör fördela stödet via de mest ändamålsenliga kanalerna på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier med hänsyn till omfattningen av de svårigheter och faktiska ekonomiska skador som drabbar de berörda jordbrukarna. De bör säkerställa att jordbrukarna är de slutliga stödmottagarna och undvika snedvridning av marknaden eller konkurrensen.

(12) Eftersom de belopp som tilldelas Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern endast kommer att kompensera för en del av de ekonomiska svårigheter som jordbrukarna står inför bör dessa medlemsstater få bevilja kompletterande nationellt stöd till jordbrukarna på de villkor som fastställs i denna förordning.

(13) Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern bör ha flexibilitet att fördela stödet enligt vad som krävs för att hantera de berörda jordbrukarnas svårigheter och bör därför få kumulera det med annat stöd som finansieras genom Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, utan att överkompensera jordbrukarna.

(14) För att undvika överkompensation bör Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern ta i beaktande det stöd som beviljas inom ramen för andra nationella stödinstrument eller unionsstödinstrument eller privata system för att hantera de ekonomiska förlusterna.

(15) Eftersom unionsstödet fastställs i euro är det, för att säkra en enhetlig och samtidig tillämpning, nödvändigt att fastställa ett datum för omräkningen av det belopp som tilldelas medlemsstater som inte har infört euron som nationell valuta, vilket är fallet för Ungern. Eftersom det inte fastställs någon tidsfrist för inlämning av stödansökningarna i den här förordningen är det lämpligt att betrakta dagen för ikraftträdandet av den här förordningen som den avgörande faktorn för växelkursen för de belopp som anges i den här förordningen vid tillämpningen av artikel 30.3 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/127 ([3]).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/127 av den 7 december 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 med bestämmelser om utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, avslutande av räkenskaper, säkerheter och användning av euron (EUT L 20, 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(16) För att säkerställa att denna undantagsåtgärd är effektiv bör stödmottagarna snabbt få ekonomiskt krisstöd. Dessutom bör en snabb övervakning av budgeten samt en uppdaterad uppföljning och effektiv användning av jordbruksreserven säkerställas för att maximera dess tillgänglighet och förbättra kapaciteten att skyndsamt reagera på nya kriser. Det är därför lämpligt att fastställa en tidsfrist inom vilken medlemsstaterna ska betala ut detta stöd till stödmottagarna. Utbetalningar som görs efter denna tidsfrist bör inte berättiga till unionsfinansiering.

(17) Unionen bör därför endast finansiera de utgifter som Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern ådragit sig i enlighet med denna undantagsåtgärd om utbetalningarna gjorts inom en viss tidsfrist. Stödet för denna undantagsåtgärd bör därför betalas ut senast den 30 september 2025.

(18) Eftersom utbetalningar som görs efter den 30 september 2025 under inga omständigheter kan anses vara stödberättigande, bör artikel 5.2 i delegerad förordning (EU) 2022/127, som föreskriver en proportionell minskning av de månadsbetalningar som görs efter tidsfristen, inte tillämpas.

(19) Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern bör överlämna detaljerad information om genomförandet av denna förordning till kommissionen så att unionen kan övervaka effektiviteten av den åtgärd som införs genom denna förordning.

(20) För att säkerställa att jordbrukarna får stödet så snart som möjligt bör Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern genomföra denna förordning utan dröjsmål. Denna förordning bör därför träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

(21) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från kommittén för den samlade marknadsordningen inom jordbruket.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Unionsstöd till ett sammanlagt belopp på 98 600 000 euro ska göras tillgängligt för Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern för att ge exceptionellt stöd till jordbrukare på de villkor som anges i denna förordning.

2. Unionens utgifter i enlighet med denna förordning får inte överstiga ett totalt belopp på

(a) 68 000 000 euro för Spanien,

(b) 6 700 000 euro för Kroatien,

(c) 3 500 000 euro för Cypern,

(d) 4 200 000 euro för Lettland,

(e) 16 200 000 euro för Ungern.

3. Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern ska använda de belopp som anges i punkt 2 för åtgärder som syftar till att kompensera de hårdast drabbade jordbrukarna för ekonomiska förluster som påverkar jordbruksföretagens lönsamhet i de sektorer och produktioner som drabbats av allvarliga klimathändelser i de berörda regionerna.

4. De åtgärder som avses i punkt 3 ska vidtas på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier med hänsyn till de faktiska ekonomiska förlusterna för de berörda jordbrukarna. Åtgärderna ska vara sådana att utbetalningarna inte orsakar någon snedvridning av marknaden eller konkurrensen.

5. Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern ska säkerställa att de ekonomiska fördelarna med unionsstödet i sin helhet kommer jordbrukarna till godo när jordbrukarna inte är de direkta mottagarna av unionsstödet.

6. Utgifter som betalas av Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern enligt punkt 2 i samband med utbetalningarna för de åtgärder som avses i punkt 3 ska endast berättiga till unionsstöd om utbetalningarna görs senast den 30 september 2025.

7. Vid tillämpningen av artikel 30.3 i delegerad förordning (EU) 2022/127 ska den avgörande faktorn för växelkursen för de belopp som anges i artikel 1.2 i den här förordningen vara dagen för ikraftträdandet av den här förordningen.

8. Åtgärder enligt denna förordning får kumuleras med annat stöd som finansieras genom Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

9. Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern får bevilja kompletterande nationellt stöd för åtgärder som vidtas enligt punkt 3 upp till högst 200 % av respektive belopp i punkt 2, på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier och under förutsättning att utbetalningarna inte orsakar någon snedvridning av marknaden eller konkurrensen, eller någon överkompensation. Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern ska betala ut det kompletterande nationella stödet senast den 31 december 2025.

10. För att undvika överkompensation ska Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern, vid beviljandet av stöd enligt denna förordning, ta i beaktande det stöd som beviljas inom ramen för andra nationella stödinstrument eller unionsstödinstrument eller privata system för att hantera de ekonomiska förlusterna i fråga.

Artikel 2

1. Utan dröjsmål och senast den 31 maj 2025 ska Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern meddela kommissionen följande vad gäller åtgärder som genomförs enligt artikel 1.3:

(a) En beskrivning av de åtgärder som ska vidtas.

(b) De kriterier som använts för att fastställa metoderna för beviljande av stöd, stödbeloppen och metoderna för och motiveringen till fördelningen av stödet mellan jordbrukarna.

(c) Åtgärdernas avsedda effekter när det gäller kompensation av jordbrukare för ekonomiska förluster.

(d) Hur det kontrolleras att åtgärdernas avsedda effekter uppnås.

(e) Hur snedvridning av konkurrensen och överkompensation undviks.

(f) Utbetalningsprognosen för unionens utgifter per månad till och med den 30 september 2025.

(g) Nivån på det kompletterande nationella stöd som ska beviljas i enlighet med artikel 1.9.

(h) Hur jordbrukarnas stödberättigande kontrolleras och hur unionens ekonomiska intressen skyddas.

2. Senast den 31 mars 2026 ska Spanien, Kroatien, Cypern, Lettland och Ungern meddela kommissionen det sammanlagda utbetalade stödbeloppet per åtgärd, uppdelat per unionsstöd och kompletterande nationellt stöd i tillämpliga fall, antalet och typen av stödmottagare och bedömningen av åtgärdens ändamålsenlighet.

Artikel 3

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 6 mars 2025.

På kommissionens vägnar
Ursula VON DER LEYEN
Ordförande